گزارش

بعد از اخبار مربوط به برگزاری دور پنجم مذاکرات اعلام شد

ایران گفت‌وگو با عربستان را تعلیق کرد

● **شرق:** تهران مذاکرات با ریاض را تعلیق کرد. درحالی‌که به‌تازگی اخباری درباره نزدیک‌بودن دور پنجم مذاکرات بین ایران و عربستان منتشر شده بود، دیروز خبر رسید که ایران به‌صورت یک‌طرفه گفت‌وگوها با عربستان سعودی را موقتا تعلیق کرده است. فؤاد حسین، وزیر خارجه عراق در حاشیه کنفرانس آنتالیا اعلام کرده بود که دور پنجم گفت‌وگوهای ایران و عربستان سعودی روز چهارشنبه در بغداد برگزار خواهد شد. اما نورنیوز، خبرگزاری نزدیک به شورای عالی امنیت ملی ایران نوشت خبرهای رسیده به این خبرگزاری حاکی است ایران به‌صورت یک‌طرفه این گفت‌وگوها را موقتا تعلیق کرده است.

فیصل بن فرحان، وزیر امور خارجه عربستان سعودی نیز چند روز پیش از احتمال برگزاری دور پنجم مذاکرات با جمهوری اسلامی ایران خبر داده بود. اگرچه ایران تاکنون زمان مشخصی را برای پیگیری گفت‌وگوها با عربستان سعودی اعلام نکرده اما خبرهای غیررسمی حاکی از این بود که برای برگزاری دور پنجم گفت‌وگوها میان ایران و عربستان سعودی در روز چهارشنبه هفته جاری توافق شده است.

تعلیق این گفت‌وگوها درحالی اعلام شده است که چندی پیش، دیپلمات‌های ایرانی برای حضور در نمایندگی ایران در سازمان همکاری اسلامی راهی جده شده بودند و این اتفاق به‌عنوان یکی از نشانه‌های پیشرفت در گفت‌وگوها مطرح شده بود. عراق که پیش از اعلام این خبر، از نزدیکی برگزاری دور پنجم خبر داده بود، به‌عنوان پیشگام کشورهای منطقه که در معرض ترکش‌های تقابل ایران و عربستان بوده‌اند و البته به‌عنوان کشوری که بیشترین آسیب را از ادامه تنش‌ها در منطقه می‌بیند، پیگیر و میزبان گفت‌وگوها شده بود.

در گزارش‌ها دراین‌باره، اشاره‌ای به دلیل و انگیزه این تصمیم از سوی ایران نشده است. اما گمانه‌زنی برخی رسانه‌ها، دور اخیر اعدام دسته‌جمعی مخالفان در عربستان را به‌عنوان انگیزه احتمالی این تصمیم خوانده است. در فاصله اندک بین اعلام خبر برگزاری دور پنجم مذاکرات در روز چهارشنبه از سوی عراق و عربستان و اعلام تعلیق مذاکرات از سوی ایران، عربستان سعودی در آنچه «بزرگ‌ترین اعدام دسته‌جمعی» در عربستان خوانده شده است، ۸۱ نفر را اعدام کرد. عربستان مدعی شده که جرائم افراد اعدام‌شده مرتبط با تروریسم بوده است و در میان آنها چندین شهروند یمنی و سوری نیز بوده‌اند؛ اما گزارش‌ها حاکی است این افراد به دلایل سیاسی اعدام شده‌اند، به‌خصوص که گزارش‌های مختلف حاکی است نزدیک به نیمی از اعدام‌شده‌ها از شیعیان بوده‌اند و حتی کودکانی نیز در میان آنان بوده‌اند. علی نیکزاد، نایب‌رئیس مجلس در پایان جلسه علنی دیروز مجلس نسبت به این اعدام‌ها اعتراض کرد و گفت: «عملی غیرانسانی انجام شده است و انتظار داریم مجامع جهانی سکوت را بشکنند، هرچند ما به این مجامع جهانی و سایر جایگاه‌هایی که از دفاع حقوق بشر دم می‌زنند، امیدی نداریم».

پیش‌تر نیز اعدام شیخ نمر باقرالنمر، روحانی شیعه منتقد حکومت آل‌سعود با اعتراض ایران مواجه شد و البته در ادامه حمله گروهی نزدیک به جریان محافظه‌کار در ایران به سفارت عربستان سعودی، منجر به قطع ارتباط دیپلماتیک ایران و عربستان شد.

تنش‌های متعدد بین ایران و عربستان در طول سال‌های گذشته درحالی رخ داده‌اند که تهران و ریاض در ادامه همان فرایند ارتباط دیپلماتیک نداشته‌اند. در این فاصله چند کشور از جمله، پاکستان و قطر که خود را در معرض آسیب تنش‌ها می‌دیدند، تلاش کردند بین دو طرف وساطت و آنها را به گفت‌وگو تشویق کنند. در این میان، عراق که بیش از دیگران وضعیت اختلافات قدرت‌های خارجی حاضر در این کشور و به‌طور خاص، ایران، آمریکا و عربستان را در روند اداره کشور تاثیرگذار می‌بیند، با جدیت پیگیر شکل‌دهی به این گفت‌وگوها شد. در زمینه اختلافات ایران و آمریکا، چشم امید بغداد به مذاکرات احیای برجام در وین بود اما در حوزه اختلافات منطقه‌ای و چالش‌های تهران و ریاض، تلاش‌های عراق، از سویی با برگزاری نشستی بین مقامات کشورهای منطقه و البته با حضور فرانسه پیگیری شد و از طرف دیگر گفت‌وگوی ایران و عربستان را کلید زد. این گفت‌وگوها البته در اولین گام‌ها در سکوت خبری پیگیری شدند، تاحدی که پس از اعلام یک مقام عراقی درباره برگزاری چنین دیداری، دو طرف در ابتدا از تأیید این خبر خودداری کردند. در ماه‌های گذشته اما گزارش‌ها از برگزاری دورهای بعدی گفت‌وگوها خبر داشت و نیز مشخص شد از طرف ایران شورای عالی امنیت ملی این مذاکرات را پیگیری می‌کند. یکی از موضوعات اصلی این گفت‌وگوها، مسئله جنگ عربستان در یمن بوده که برخلاف پیش‌بینی‌های اولیه ریاض، سال‌ها بدون موفقیت ادامه داشته و بنا بود در مذاکرات با ایران، به‌عنوان حامی اصلی انصارالله یمن، عربستان راهی قابل‌قبول برای پایان این جنگ پیدا کند.

در پی بیانیه رسمی پذیرش مسئولیت پرتاب موشک به اربیل

واکنش عراق به حمله موشکی سپاه

شرق: در واکنش به حملات موشکی روز گذشته سپاه در اربیل عراق و بیانیه رسمی سپاه دراین‌باره، وزارت خارجه عراق با انتشار بیانیه‌ای در سایت رسمی خود اعلام کرد که این وزارت حمله موشکی به استان اربیل در کردستان عراق را محکوم می‌کند. وزارت خارجه عراق مدعی شد که در این حمله موشکی مناطق مسکونی هدف قرار گرفتند. در این بیانیه آمده است که این حمله نقض آشکار حاکمیت عراق به شمار می‌رود و منجر به ترس شهروندان شده و موجب ناامنی و بی‌ثباتی در اقلیم کردستان و کل کشور عراق در این مرحله حساس است. وزارت خارجه عراق با تجاوزخواندن این حمله مدعی شد که این اقدام امنیت عراق و ثبات ملت آن را مورد هدف قرار داد و نیازمند موضع یکپارچه برای مقابله با آن است.

پیش از بیانیه وزارت خارجه عراق، مصطفی الکاظمی، نخست‌وزیر عراق، این حمله را محکوم و تأکید کرده بود که این حمله حتما بررسی خواهد شد. الکاظمی در توییتی نوشته بود: «حمله‌ای که شهر عزیز اربیل را هدف قرار داد و باعث ترس و وحشت در بین ساکنان آن شد، در واقع حمله به امنیت مردم ماست. تحقیقات به همراه اقلیم کردستان انجام خواهد شد». مقتدی صدر، رهبر جریان صدر در عراق، نیز با انتقاد به این حمله واکنش نشان داده بود و نیچروان بارزانی، رئیس اقلیم کردستان عراق، نیز گفته بود که هدف قراردادن این شهر نتیجه‌ای جز پیچیده‌شدن اوضاع و آسیب‌رساندن به شرایط کنونی و آینده عراق نخواهد داشت. دیروز بعدازظهر همچنین اعلام شده بود مسعود بارزانی و مقتدی صدر توافق کرده‌اند که کمیته حقیقت‌یابی جهت بررسی وجود مقرهای اسرائیلی در اربیل تشکیل شود. به گزارش ایسنا، به نقل از شفق‌نیوز، دفتر رسانه‌ای مقتدی صدر، اعلام کرد که مسعود بارزانی، رئیس حزب دموکرات کردستان، تماسی با صدر گرفته است. طرفین در این تماس رخدادهای صورت‌گرفته در اربیل را بررسی کردند و درباره تشکیل این کمیته توافق کردند.

در همین زمینه جیک سالیوان، مشاور امنیت ملی آمریکا، نیز در گفت‌وگو با شبکه سی‌بی‌اس در پاسخ به سؤالی درباره اینکه آیا این حمله را محکوم می‌کند، گفت: «البته. ما ایران را به خاطر انجام‌دادن این حمله محکوم می‌کنیم. ما هنوز در حال گردآوری اطلاعات درباره این هستیم که دقیقا هدف مدنظر کجا بوده است. چیزی که تا این ساعت از آن مطلعیم، این است که هیچ‌یک از مواضع آمریکا مورد اصابت قرار نگرفته‌اند و هیچ فرد آمریکایی آسیب ندیده است». سالیوان افزود: «آمریکا کاملا با صراحت می‌گوید که هر کاری لازم باشد، برای دفاع از مردم، منافع‌مان و متحدان‌مان انجام خواهیم داد». به گفته او، آمریکا با دولت عراق و دولت

کردستان عراق در حال رایزنی است و برای کسب توان موشکی در دفاع از شهرهای‌شان به آنها کمک می‌کند.

از سوی دیگر وزارت خارجه ترکیه نیز حمله موشکی به اربیل را محکوم کرد. به گزارش ایلنا به نقل از آناتولی، وزارت امور خارجه ترکیه با انتشار بیانیه‌ای، حملات موشکی بامداد دیروز به شهر اربیل عراق را محکوم کرد. در بیانیه وزارت امور خارجه ترکیه آمده است: «حملات موشکی بامداد امروز به شهر اربیل عراق را محکوم می‌کنیم. چنین اقداماتی که منجر به برهم‌زدن صلح و ثبات در عراق می‌شود، به‌هیچ‌عنوان قابل پذیرش نیست».

این واکنش‌ها در پی این مطرح شدند که دیروز سپاه اعلام کرد مواضع اسرائیل را در خاک عراق هدف قرار داده است. روابط‌عمومی سپاه با صدور بیانیه‌ای این خبر را اعلام کرد. در بیانیه سپاه در توضیح این اقدام آمده است: «در پی جنایات اخیر رژیم جعلی صهیونیستی و اعلان قبلی مبنی بر بی‌پاسخ‌نگذاشتن جنایت‌ها و شرارت‌های این رژیم منحوس، شب گذشته «مرکز راهبردی توطئه و شرارت صهیونیست‌ها» مورد هدف موشک‌های قدرتمند و نقطه‌زن «سپاه پاسداران انقلاب اسلامی» قرار گرفت». این بیانیه ادامه می‌دهد: «بار دیگر به رژیم جنایتکار صهیونیستی هشدار می‌دهیم، تکرار هرگونه شرارت با پاسخ‌های سخت، قاطع و ویرانگر مواجه خواهد شد». بیانیه سپاه در پایان می‌افزاید: «به ملت عظیم‌الشأن ایران نیز اطمینان می‌دهیم امنیت و آرامش میهن اسلامی، خط قرمز نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران بوده و به احدی اجازه تهدید و تعرض به آن را نخواهند داد».

ساعاتی پیش از اعلام رسمی انجام این حمله از سوی سپاه، رسانه‌ها از انفجارها در اربیل عراق خبر داده بودند. ایسنا به نقل از اسپوتنیک نوشته بود یک منبع امنیتی عراق گفته است راکت‌هایی به نزدیکی کنسولگری آمریکا در کردستان عراق و ایستگاه تلویزیونی ۲۴ در صلاح‌الدین اربیل اصابت کردند که بر اثر این انفجارها، ساختمان این شبکه تلویزیونی آسیب دیده است. گفته شده بود تعداد راکت‌های شلیک‌شده تا ۱۲ عدد بوده است. فرارو دراین‌باره نوشت چندین راکت ۱۲۲ میلی‌متری گراد به دو مرکز آموزشی پیشرفته متعلق به موساد اسرائیل اصابت کرد. به گزارش فرارو دقایقی بعد رسانه‌ها نوشتند که در میان موشک‌های شلیک‌شده چند موشک بالستیک نیز وجود داشت. وزارت بهداشت عراق اعلام کرده بود این حمله کشته‌ای نداشته است. یک مقام آمریکایی نیز به خبرگزاری رویترز گفته بود حمله هیچ تلفاتی در میان سربازان آمریکایی نداشته است.

از سوی دیگر، دیروز رسانه‌های اسرائیلی مدعی شدند که اسرائیل برای حمله شب گذشته آمادگی داشته است. به گزارش ایلنا به نقل از المیادین، رسانه‌های اسرائیلی گزارش دادند که نهادهای امنیتی اسرائیل پس از حمله منتسب به «اسرائیل» در سوریه، آماده‌سازی برای واکنش ایران را آغاز کردند. رسانه‌های اسرائیلی گزارش دادند که ارتش اسرائیل پس از اعلام ایران مبنی بر اینکه «انتقام شهادت دو عضو سپاه پاسداران در سوریه را می‌گیرد»، وضعیت آماده‌باش را تشدید کرد و نشان داد که نهادهای امنیتی در حال آماده‌شدن برای انواع گزینه‌های واکنش ایران هستند.

درعین‌حال شبکه لبنانی المیادین به نقل از منابع خود اعلام کرد که در حمله موشکی به اربیل مقرهای موساد هدف قرار گرفته و در آن به هیچ مرکز عراقی یا آمریکایی حمله نشده است. به گزارش ایسنا، شبکه المیادین به نقل از منابع خود اعلام کرد که حمله به اربیل به واسطه موشک‌های بالستیک نقطه‌زن انجام شده و پایگاه موساد را به طور دقیق هدف قرار داده است. درحالی‌که دیگر منابع از فقدان تلفات جانی در این حمله گفته‌اند، منابع المیادین تأکید کردند که مقر موساد منهدم شده و تعدادی از حاضران در این مقر کشته و زخمی شده‌اند. از سوی دیگر و با وجود گزارش‌ها و نیز اشارات در بیانیه سپاه که این حمله را واکنش به اقدامات اسرائیل در سوریه علیه نیروهای ایران نشان می‌دهد، المیادین تأکید کرد: «عملیات علیه موساد هیچ ارتباطی با عملیات اخیر اسرائیل در سوریه ندارد و پاسخ ایران به شهادت دو نفر از پرسنل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در سوریه به واسطه تجاوز اسرائیل در زمان مناسب داده خواهد شد».

از تماس با ایران، آمریکا و اوکراین تا سفر به روسیه

دوباره قطر در میانه بازی

شرق: قطر نقش سابق عمان را با جدیت دنبال می‌کند. در میانه تنش‌ها و بگومگوهای برجامی و غیربرجامی، روز گذشته اعلام شد وزیر خارجه قطر پس از تماس‌هایی که با همتایان ایرانی و آمریکایی خود داشت، راهی روسیه می‌شود تا با طرف روسی نیز گفت‌وگو کند؛ گفت‌وگوهایی که آشکارا از جایگاه میانجیگری و برای انتقال و جابه‌جایی پیام انجام می‌شود. ایسنا به نقل از بلومبرگ دراین‌باره نوشت محمد بن‌عبدالرحمان آل‌ثانی، وزیر امور خارجه قطر، قرار است برای رایزنی درباره ایران راهی روسیه شود. یک منبع آگاه دراین‌باره گفته است بن‌عبدالرحمان، در جریان این سفر قرار است روز یکشنبه (دیروز) با سرگئی لاوروف، وزیر امور خارجه روسیه دیدار کند و احتمال این وجود داشته که دیداری نیز با ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهوری روسیه داشته باشد. به گزارش بلومبرگ، قطر تلاش می‌کند مذاکرات با ایران بر سر احیای برجام را که به‌تازگی به دلیل درخواست روسیه از آمریکا متوقف شده است، نجات دهد. بلومبرگ در ادامه نوشت قطر در این میان تلاش می‌کند در رابطه با جنگ اوکراین نیز نقش میانجی را ایفا و به حل‌وفصل این مناقشه کمک کند. در همین راستا، امیر قطر تاکنون دو بار با ولودیمیر زلنسکی، رئیس‌جمهوری اوکراین، گفت‌وگوی تلفنی داشته است. این رفت‌وآمدها و میانجیگری‌های قطر البته هم‌زمان با این انجام می‌شود که دیروز سپاه در واکنش به حملات اسرائیل به مواضع ایران در سوریه، اهدافی منسوب به اسرائیل را در خاک عراق هدف قرار داد.

از چالش برجام تا چالش اوکراین

وزیر خارجه قطر البته با دستی پر از پیام‌ها و نتایج مکالمات خود با سه طرف دیگر به روسیه می‌رود تا درباره دو موضوع اصلی پیش‌رو با روس‌ها به گفت‌وگو بنشیند. بررسی مسئله برجام در گفت‌وگوی قطر با روسیه، در حالی انجام می‌شود که مذاکرات برجام فعلا و عملا در وضعیت توقف قرار دارد. روسیه پس از تجاوز به اوکراین که همچنان ادامه دارد و البته طبق نشانه‌ها و گزارش‌ها برخلاف میل و انتظار مسکو پیش رفته، با تحریم‌های گسترده و چندجانبه از سوی کشورهای غربی مواجه شده و در واکنش، خواسته جدیدی روی میز مذاکرات احیای برجام گذاشته که گفت‌وگوها را با چالش مواجه کرده است. روسیه خواسته است تضمین‌هایی کتبی از سوی ایالات متحده به این کشور ارائه شود که تحریم‌های اعمال‌شده علیه او، تأثیری روی تعاملات این کشور با ایران نداشته باشد. این درخواست البته با واکنش منفی طرف غربی مواجه شده است. ایالات متحده ماجرای تحریم‌های روسیه را بی‌ربط به برجام خوانده و طرف‌های اروپایی ازجمله جوسپ بورل، نماینده ارشد اتحادیه اروپا در روابط خارجی و سیاست‌های امنیتی، با خودداری از آوردن نام روسیه، از چالش‌آفرینی «عوامل خارجی» در روند گفت‌وگوها که منجر به توقف مذاکرات شده است، گله کرده‌اند. چالشی که سرریز آن به میز مذاکرات برجام، گفت‌وگوهای وین را دچار مشکل کرده، خود نیز البته به نوبه خود مشکلی جداگانه بین روسیه و غرب به‌خصوص ایالات متحده است. در میانه همین تقابل‌هاست که قطر دست به گوشی برده و حالا راهی سفر شده است و البته در حالی رفته که قطعا نتایج مکالماتش با طرف اوکراینی را نیز در گفت‌وگوها و پیام‌هایی که به مسکو می‌برد، لحاظ کرده است.

گفت‌وگو با امیرعبداللهیان و بلینکن

در گفت‌وگوی حسین امیرعبداللهیان، وزیر خارجه ایران، با بن‌عبدالرحمان، موضع ایران درباره چالش اصلی مذاکرات تکرار شد و وزیر خارجه ایران، آمریکا را مانع به نتیجه رسیدن مذاکرات خواند. به گزارش ایسنا، امیرعبداللهیان درباره مذاکرات وین از طرح موضوعات جدید از سوی آمریکا انتقاد و تأکید کرد: «جمهوری اسلامی ایران با جدیت برای حصول توافق خوب، قوی و پایدار تلاش می‌کند». طرح موضوعات جدید البته اتهامی است که ایران و آمریکا در جریان مذاکرات برجام چند مرتبه به یکدیگر زده‌اند. وزیر خارجه قطر نیز در این گفت‌وگو تلاش‌های ایران و همه طرف‌ها را در رسیدن به توافق حائز اهمیت خواند.

ساعاتی بعد از این گفت‌وگو، بن‌عبدالرحمان با آنتونی بلینکن، وزیر خارجه ایالات متحده، تماس گرفت و البته علاوه بر پرونده‌های اوکراین و برجام، درباره موضوع افغانستان نیز با او صحبت کرد. مسئله افغانستان البته فعلا از صدر خبرها فاصله گرفته است، اما پرونده‌ای همچنان باز دارد و برخلاف دو موضوع دیگر، قطر سهم مستقیم‌تری در این موضوع دارد؛ چراکه دوحه میزبان دفتر سیاسی گروه تروریستی طالبانی بوده که اکنون مدعی حکومت بر افغانستان و تعیین دولت موقت خودخوانده است و البته هنوز نتوانسته حکم به رسمیت شناخته‌شدن را از کسی بگیرد. دوحه میزبان مذاکراتی هم بود که جرقه فرایند خروج ایالات متحده از افغانستان و ورود طالبان به ارگ قدرت شد.

اقدام به حذف یکی از امضاکنندگان برجام از سوی دیگر اعضا در فرایند احیا، چالش‌هایی جدی بر سر راه احیای برجام ایجاد می‌کند؛ چراکه بخش‌هایی از این توافق منوط به انجام اقداماتی از سوی روسیه بوده و نیاز به بازتنظیم آنها ممکن است سطحی از بحث‌های جدید را در مذاکرات ایجاد کند که به نتیجه رساندن آنها از فرایند فعلی نیز سخت‌تر خواهد بود.

فرصت یک‌هفته‌ای واشنگتن به مسکو؛ مذاکره نمی‌کنیم

در همین حال، یک مقام وزارت امور خارجه آمریکا بر موضع کشورش درباره درخواست جدید روسیه تأکید کرد و گفت این کشور با روسیه درباره معافیت از تحریم برای تداوم روابط تجاری‌اش با ایران در قالب برجام مذاکره نخواهد کرد. به گزارش ایسنا، به نقل از روزنامه وال‌استریت ژورنال، این مقام ارشد وزارت امور خارجه آمریکا گفت: آمریکا [با مسکو] برای حفظ توافق هسته‌ای درباره معافیت از تحریم‌های مربوط به اوکراین علیه روسیه مذاکره نخواهد کرد و در عوض، اگر کرملین از درخواست لحظه آخرش [در مذاکرات وین] عقب ننشیند، تلاش خواهد کرد توافقی جدید و بدون حضور روسیه انجام دهد. این اشاره از سوی آمریکا البته و به گفته برخی منابع، اشاره‌ای یک‌طرفه نبوده است و طرف‌های دیگر برجام نیز چنین گزینه‌ای را در حال بررسی دارند؛ هرچند اقدام به حذف یکی از امضاکنندگان برجام از سوی دیگر اعضا در فرایند احیا، چالش‌هایی جدی بر سر راه احیای برجام ایجاد می‌کند؛ چراکه بخش‌هایی از این توافق منوط به انجام اقداماتی از سوی روسیه بوده و نیاز به بازتنظیم آنها ممکن است سطحی از بحث‌های جدید را در مذاکرات ایجاد کند که به نتیجه رساندن آنها از فرایند فعلی نیز سخت‌تر خواهد بود. به گفته این مقام ارشد وزارت امور خارجه آمریکا، مسکو یک هفته وقت دارد از خواستش برای دریافت ضمانت کتبی جهت معاف‌شدن از تحریم‌های مربوط به اوکراین در زمینه روابط تجاری آتی مسکو با تهران، صرف‌نظر کند.

خطیب‌زاده: تا امروز در حال بده‌بستان درباره تضمین هستیم

از سوی دیگر، دیروز سخنگوی وزارت خارجه ایران نیز موضع‌گیری‌هایی درباره وضعیت گفت‌وگوها داشت و روایتی از اختلافات و مسائل باقی‌مانده در مذاکرات ارائه کرد. سعید خطیب‌زاده در اظهاراتی با اشاره به تأکید ایران برای راستی‌آزمایی از اینکه آمریکا تحریم‌های خود علیه ایران را برداشته است، گفت: «راستی‌آزمایی برای این است که ما مطمئن شویم که آمریکایی‌ها در عمل تحریم‌ها را برداشته‌اند و فقط روی کاغذ نبوده است. در همین چارچوب نمایندگانی از وزارت نفت، اقتصاد، بانک مرکزی نیز در جریان مذاکرات وین حضور داشتند که درباره روند این موضوع مذاکره کنیم و اینکه هر بخشی از اقتصاد کشور راستی‌آزمایی در حوزه خود را تعریف کند. گفت‌وگوها و مباحث در موضوع راستی‌آزمایی رفت‌وبرگشت‌هایی داشته و آنها یک چیزهایی را قبول کردند، چیزهایی را ما دادیم و الان در نقطه‌ای هستیم که تقریبا مسائلمان در این حوزه حل شده است». خطیب‌زاده همچنین با تأکید بر اینکه ایران در جریان مذاکرات وین به دنبال اخذ تضمین‌های سیاسی، حقوقی و اقتصادی بوده است، گفت: «این بُعدی است که تا به امروز نیز در حال بده‌بستان درباره آن هستیم». سخنگوی وزارت خارجه همچنین با بیان اینکه «درباره چگونگی اجرای تعهدات و اینکه آنها باید اول این تعهدات را اجرا کنند، بحث‌های مفصلی بین طرفین انجام شده است»، افزود: «یکی دیگر از مسائل مهم در جریان این مذاکرات، تضامین هسته‌ای و حفظ دستاوردهای هسته‌ای است». وی در همین ارتباط ادامه داد: «ما گفته‌ایم که [ما] کلی ضرر کرده‌ایم. اسرائیلی‌ها در مورد سانتریفیوژهای ما خرابکاری کرده‌اند. اینها از بین رفته‌اند، IR۶ گذاشته‌ایم، این دستگاه را گذاشته‌ایم، آنها گفته‌اند که باید خراب شود، ما گفتیم که این کار را نمی‌کنیم، درباره این مسائل مذاکره کرده‌ایم». خطیب‌زاده همچنین گفت: «هنوز توافقی نکرده‌ایم که جزئیات آن را بگوییم. تا روزی که توافق شود؛ وقتی توافق شد متن آن را روی سایت می‌گذاریم تا همه آن را ببینند».

تضارب چالش‌ها

به هر حال، قطر در صحنه تعاملات بین بازیگرانی وارد شده است که چینش مواضع آنها نسبت به همین چند هفته پیش و قبل از شروع ماجرای اوکراین، دچار تغییراتی اساسی شده و البته در وضعیتی ناپایدار و مبهم قرار دارد. چالش ایران و آمریکا در موضوع برجام همچنان ادامه دارد، اما به نظر می‌رسد ترجیح دو کشور فعلا بر پیشبرد مذاکرات باشد. درحالی‌که تا همین اواخر مواضع ایران و روسیه لااقل در مذاکرات احیای برجام نزدیک به یکدیگر بوده است، اکنون خواسته روسیه مانعی در مسیر دستیابی ایران به توافق و در نتیجه رهایی از تحریم‌ها نیز شده است. آمریکا و روسیه که درباره نحوه مواجهه با برنامه هسته‌ای ایران در سال‌های گذشته عمدتا در سطح کلان نقطه مشابهی را از لحاظ اعمال محدودیت‌ها بر برنامه هسته‌ای ایران هدف گرفته بودند، اکنون دو طرف یک درگیری جدی در صحنه بین‌المللی هستند. اوضاع چنان در هم ریخته شده است که در هفته‌های گذشته اسرائیل، عربستان و امارات به‌عنوان متحدان اصلی ایالات متحده در خاورمیانه، در چند نوبت برخلاف خواست واشنگتن و نزدیک به مسکو حرکت کرده‌اند و در مقابل ونزوئلا که دولتش در تقابلی تمام‌عیار با ایالات متحده بوده و در مسیر همین تقابل حمایت روسیه را با خود داشته است، اکنون یکی از کارت‌های ایالات متحده در تقابل با روسیه را در دست دارد. مواضع و منافع ایران اما فعلا گرفتار گردوغبار جنگ تازه شده است.

ادامه از صفحه اول

ایستادن مقابل وکالت به نام وکالت

همین بخش جای سؤال داشت که اولا بر چه اساسی مرکز وکلای قوه قضائیه به این نتیجه رسیده که این شائبه در ذهن دیگران ایجاد می‌شود؟ ثانیا معلوم نیست بر اساس کدام قانون، ایجاد آن شائبه جرم است و آقای گرجی باید پاسخ‌گوی آن باشد؟ ثالثا از چه زمان و در کدام قانون اظهارنظر مغایر صحبت‌های رئیس دستگاه قضائی جرم‌انگاری شده است؟ همچنین مهر محرمانه حکم دادگاه بدوی آقای گرجی خارج از چارچوب قوانین مرتبط با طبقه‌بندی اسناد و مکاتبات رسمی و خارج از سوابق احکام دادگاه‌ها بود. نکته دیگر اینکه در دوره‌ای که به آقای گرجی اتهام زده شده بود، ایشان به دلیل حضور در معاونت حقوقی ریاست‌جمهوری اساسا پروانه وکالت خود را تودیع کرده و وکیل محسوب نمی‌شد؛ یعنی به عبارتی به لحاظ ضوابط و فرایندهای قانونی، حکم یادشده محل ایرادات فوق‌العاده جدی و اساسی است. اما اینکه اکنون رئیس کانون وکلای قوه قضائیه به آقای گرجی اتهام ایستادن در مقابل نظام و ارتباط با بیگانگان را می‌دهند، باید معلوم شود که به استناد کدام سند و مدرک است؟ اگر سند ایشان همان موارد مطروحه در رأی ابطال پرونده است که چگونه و بر اساس کدام قانون چند اظهارنظر انتقادی مصداق چنین اتهامات سنگین و مجازات سختی است؟ اما مهم‌ترین نگرانی این است که رئیس کانون وکلای قوه قضائیه و بقیه این مجموعه در مسیری که در پیش گرفته‌اند، مشغول تخریب بنیادی‌ترین اصول و ستون‌های حرفه وکالت، یعنی مفاهیمی نظیر استقلال وکیل هستند. در حقیقت آنچه اینجا رخ داده است، نه به قول آقای عبدلیان‌پور ایستادن یک وکیل مقابل نظام، بلکه ایستادن جمعی از افرادی که خود را وکیل می‌دانند مقابل اصول و ارزش‌های بنیادین حرفه وکالت و همین‌طور چارچوب‌های قانونی است. مرکز وکلای قوه قضائیه اگر برای سؤالات و ابهامات حقوقی یادشده درباره حکم ابطال پرونده آقای گرجی توضیحی دارد، بهتر است مورد به مورد آن را برای روشن‌شدن افکار عمومی بازگو کند؛ وگرنه روی‌آوردن به اتهام‌زنی‌های غیرحقوقی و بدون سند، تنها این شائبه را تقویت می‌کند که تصمیم اخذشده این مرکز، تصمیمی سیاسی و نه حقوقی بوده و چون مدیران آن توجیه قانونی برای چنان حکمی ندارند، از توضیح مستقیم درباره آن طفره می‌روند و سعی می‌کنند با اتهام‌زنی جواب سؤالات را بدهند.

وزیری که زیتون را نمی‌شناسد!؟

خودش به دردسر افتاد! به‌عبارت‌دیگر و به قول مولوی «ازقضا سرکه‌انگبین صفرا فزود!؟». بنده نمی‌دانم این آقا که گویا کشاورزی خوانده، چه گرایشی از آن را خوانده است ولی هر گرایشی باشد، گیاه‌شناسی (درس عمومی) را باید پاس کرده و بداند که گیاهان تک‌پایه و دوپایه کدام‌اند و چه مشخصاتی دارند!؟ بارندادن درخت صرفا به جنسیتش مربوط نیست بلکه به عوامل اقلیمی یا توصیه‌های فنی مربوط است که نرمش ۱۰ درصد است نه ۲۰ هزار هکتار! اینک که آقای وزیر و همراهانش «به‌جای درست‌کردن ابرو، چشم را کور کردند!؟»، از سازمان نظام‌مهندسی کشاورزی (که یکی از مأموریت‌های اصلی‌اش، پاسداری از اخلاق حرفه‌ای است!) انتظار می‌رود به این وضعیت رسیدگی و نتیجه را اعلام کنند! اگر خدای ناکرده و گوش شیطان کر! بنده به جای آقای وزیر بودم! اولا به‌جای کشف عوامل وضع موجود با استفاده از قانون اخیرالالحاق به بخش کشاورزی (تنظیم بازار) و با کمک دوستان وزارت صمت همه همتم را مصروف تثبیت قیمت مواد پروتئینی می‌کردم تا در آستانه عید نوروز، یکی از وعده‌های رئیسم، محقق شده و مردم کمی خیال‌شان راحت شود (نه مثل میوه شب عید که نه ضروری است و نه به‌صورت صحیح و سالم اجرا شد و ایشان را دلخور کرد؟). ثانیا قبل از ورود در هر بحثی در حضور دیگران، قدری درباره آن موضوع مطالعه می‌کردم. ثالثا آقایانی که برای آبروداری بحث را پیچیده کرده و بیشتر باعث تعجب فعالان بخش کشاورزی شدند، مورد سرزنش قرار می‌دادم! رابعا به‌جای پرداختن به عملکرد وزیری که خودش یک باغدار نمونه است و به پاکدستی شهره است، به اعمال وزرای دولت اول و دوم «پدیده هزاره سوم» رسیدگی می‌کردم! هم‌او که قول خودکفایی یک تا پنج ساله همه محصولات را داد ولی حتی در جو یک‌ساله وعده‌اش عملی نشد و آن دیگری که عمارت ده‌هاساله بخش کشاورزی را به ثمن بخس واگذار کرد. در خاتمه و ضمن تحسین قاضی‌القضات که با سؤالات دقیق و کارشناسی‌اش، مستأجران بخش کشاورزی را به این حال و روز انداخت و نظر به مراتب دینداری و تشرع ایشان، انتظار دارم در یک اقدام انقلابی و ماندگار دستور فرمایند تا عمارت کشاورزی به صاحبان اصلی‌اش (تشکل‌های بخش N.G.Os) واگذار شود!